

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 397/08-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. J. S., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. M., K., pre namietané porušenie základného práva slobodne sa združovať podľa čl. 29 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na ukladanie daní a poplatkov zákonom alebo na základe zákona podľa čl. 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 518/07 z 25. júna 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. J. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. októbra 2008 doručená sťažnosť MUDr. J. S. (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie základného práva slobodne sa združovať podľa čl. 29 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na ukladanie daní a poplatkov zákonom alebo na

základe zákona podľa čl. 59 ods. 2 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 518/07 z 25. júna 2008 [v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 45 C 17/07 z 28. mája 2007] .

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že

a) „... *Krajský súd... svojím rozhodnutím zo dňa 25. 6. 2008... potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava II zo dňa 28. 5. 2007..., na základe ktorého bol sťažovateľ povinný zaplatiť S... sumu 2.000,- Sk spolu s úrokom z omeškania ... a nahradiť trovy konania vo výške 3-350,- Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.*

Krajský súd tak priznal S. právo na zaplatenie členského príspevku S... za rok 2004 z toho dôvodu, že sťažovateľ si ako člen komory nesplnil povinnosť platiť riadne a včas členské príspevky...“.

Podľa právneho názoru sťažovateľa bolo „*povinné členstvo v komore v rozpore s čl. 29 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR. Dôkazom toho je i to, že neskôr prijatým zákonom o zdravotnej starostlivosti bolo povinné členstvo v komore zrušené. Z vyššie uvedenej argumentácie jednoznačne vyplýva, že povinným členstvom v S. bolo porušené základné právo sťažovateľa na slobodne sa združovať podľa čl. 29 ods. 1 Ústavy.*“.

b) Po citácii a interpretácii ustanovení § 3 ods. 1, § 14 ods. 1 a 3, § 16 ods. 1, § 18 ods. 1, § 15 ods. 2 a 3 zákona č. 219/2002 Z. z. o povolání lekára, o Slovenskej lekárskej komore, o povolání zubného lekára, o Slovenskej komore zubných lekárov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 219/2002 Z. z.“) dospel sťažovateľ k záveru, že krajský súd označeným rozsudkom porušil aj základné právo zaručené čl. 59 ods. 2 ústavy.

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné práva MUDr. J. S. na slobodné združovanie a právo na to, aby dane a poplatky boli vyberané len na základe zákona, boli porušené Rozsudkom Krajského

súdu... spis. zn.: 2 Co 518/07 zo dňa 25. 6. 2008 v spojitosti s Rozsudkom Okresného súdu... spis. zn. 45C 17/07 zo dňa 28. 05. 2007.

Rozsudok Krajského súdu... spis. zn.: 2Co 518/07 zo dňa 25. 6. 2008 v spojení s Rozsudkom Okresného súdu... spis. zn. 45 C 17/07 zo dňa 28. 05. 2007 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu... na ďalšie konanie.

Krajský súd... a Okresný súd... sú povinný spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania.“

II.

K sťažnosti boli pripojené rozsudky okresného súdu č. k. 4 C 17/07-59 z 28. mája 2007 a krajského súdu sp. zn. 2 Co 518/07 z 25. júna 2008, ktorým „*odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje*“.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia najprv oboznámil podstatné časti skutkového a právneho základu prvostupňového rozhodnutia:

„Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu na zaplatenie 2 000,- Sk istiny spolu s úrokom z omeškania... a náhradu trov konania... V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ sa žalovanej sumy domáhal titulom neuhradeného členského príspevku člena S... keď odporca ako lekár bol v období roku 2004 členom S. a podľa § 15 ods. 2 cit. Zákona bol povinný ako člen S. (ďalej len S.) platiť členské príspevky, ktoré schvaľoval Snem komory. ... Členstvo v komore bolo povinné pre všetky osoby, ktoré vykonávali povolanie lekára poskytovaním zdravotnej starostlivosti v zmysle § 14 ods. 3 cit. zákona...“.

Následne krajský súd po citácii ustanovení § 3 ods. 1, § 5 ods. 1 písm. e), § 37 ods. 2 písm. d), § 12 ods. 1, § 14 ods. 1 a 3, § 15 ods. 2 písm. b), e) a f) a ods. 3, § 18 ods. 1 a ods. 2 písm. b) a f) a § 27 ods. 3 zákona č. 219/2002 Z. z. (ktoré boli právnym základom jeho posúdenia predmetnej veci a z ktorých aplikácie vychádzal vo svojom právnom názore a právnych záveroch) odôvodnil svoje rozhodnutie takto:

„Z vykonaného dokazovania ako aj z citovaného zákona č. 219/2002 Z. z. jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ je samosprávnou stavovskou organizáciou, resp. profesnou komorou, ktorá združuje lekárov. Členstvo v komore vzniká zápisom do registra lekárov a je povinné pre všetky osoby, ktoré vykonávajú povolanie lekára poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Odporca ako lekár vyplnil evidenčný list zo dňa 14. 10. 2002, čím si splnil povinnosť požiadať o zápis do registra lekárov a dňa 15. 10. 2002 bol zapísaný do registra lekárov. Týmto právnym úkonom vzniklo odporcovi priamo zo zákona (ustanovenie § 14 ods. 1 zák. č. 219/2002 Z. z.) členstvo v S. Odporca ako člen S. je povinný včas a riadne platiť členské príspevky, pričom členský príspevok sa uhrádza podľa vnútorných predpisov komory. Snem ako najvyšší orgán S. schválil vnútorný predpis - Hospodársky poriadok, ktorý v článku 2, bod 5 určil ako jednu zo zásad tvorby rozpočtu, že výšku a termín na zaplatenie členského príspevku na obdobie kalendárneho roka stanovuje snem S. na základe návrhu Rady S.

V súlade s cit. ustanovením § 18 ods. 2 písm. f) zák. č. 219/2002 Z. z. Snem S. uznesením č. US/26/12/2003 schválil výšku členského príspevku na rok 2004 v sume 2 000,- Sk a určil jeho splatnosť tak, že musí byť uhradený do 29. 2. 2004.

V tomto smere odvolací súd námietku odporcu, že splatnosť členského príspevku nebola určená zákonom stanoveným spôsobom, vyhodnotil ako nedôvodnú, nakoľko z dikcie § 18 ods. 2 cit. zákona je zrejmé, že zákon uvádza kompetencie Snemu komory slovom najmä teda ide o príkladný výpočet činností, ktoré je Snem oprávnený určovať. Preto keď hospodársky poriadok (ktorý upravuje len pravidlá hospodárenia s príjmami S.) stanovil ako zásadu, že termín na zaplatenie členského príspevku stanovuje Snem komory, rozhodol tak v súlade so zákonom, keď nie je zákonom určený taxatívny výpočet kompetencií Snemu S.

Súd prvého stupňa preto správne rozhodol, keď zaviazal odporcu na zaplatenie členského príspevku s tým, že odporca bol v omeškani s úhradou od 1. 3. 2004.

Povinnosť plniť uznesenia orgánom komory a včas a riadne platiť členské príspevky vyplývala odporcovi ako členovi komory z § 15 ods. 2 písm. e) a f) zák. č. 219/2002 Z. z.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil.“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone. V sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáhal. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V postupe a rozsudku krajského soudu videl sřazovatel poruřenie řl. 29 ods. 1 a řl. 59 ods. 2 řstavy.

Podřa řl. 29 ods. 1 řstavy prřvo slobodne sa združovat' sa zaruřuje. Kařdý mř prřvo spolu s inými sa združovat' v spolkoch, spoločnostiach alebo iných združeniach.

Podřa řl. 59 ods. 2 řstavy dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na zřklade zřkona.

1. Aj keď to z formulácie petitu sřařnosti jednoznařne nevyplýva „*Zřkladné prřva..., boli poruřené rozsudkom krajského soudu... v spojitosti s rozsudkom okresného soudu... Rozsudok krajského soudu... v spojení s rozsudkom okresného soudu... sa zruřuje...*“, vzhřadom na vzřjonnř obsahovo-faktografickř (skutkovř stav), prřvno-argumentařnř (odřvodnenie prřvnych zřverov) a inřtanřnř nadvřznost' rozhodnutř menovaných vřeobecných soudov považoval řstavnř soud za dřvodnř zaoberať sa procesne aj eventuřlnou nřmietkou protiřstavnosti prvostupňového rozhodnutia v posudzovanej veci.

Pri posudzovanř nřmietky sřařovateřa voři poruřeniu oznařených prřv postupom a rozsudkom okresného soudu ř. k. 45 C 17/07-59 z 28. mřja 2007 řstavnř soud vychřdzal z princřpu subsidiarity podřa řl. 127 ods. 1 řstavy. Toto citované ustanovenie limituje hranice prřvomoci řstavného soudu a vřeobecných soudov rozhodujřcich v obřianskoprřvnych a trestnoprřvnych veciach, a to třm spřsobom, že ochrany zřkladného prřva a slobody sa na řstavnom sřde možno domřhať v prřpade, ak mu třtu ochranu nemřřu poskytnřť vřeobecně soudy.

Z obsahu sřařnosti, ako aj z jej prřloh řstavnř soud zistil, že proti rozsudku okresného soudu ř. k. 45 C 17/07-59 z 28. mřja 2007 sa sřařovatel odvolal. O jeho odvolanř rozhodol krajskř soud rozsudkom sp. zn. 2 Co 518/07 z 25. jřna 2008 tak, že rozsudok soudu prvřho stupňa potvrdil (pozri bod II odřvodnenia). Z uvedeného je zrejmě, že nřmietka poruřenia sřařovateřových prřv v podobe podaného odvolania smerujřca voři rozhodnutiu okresného soudu bola predmetom rozhodovania krajského soudu. V rřmci tejto procedřry krajskř soud

ako súd odvolací rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmal a svoj právny názor vyjadril v rozsudku z 25. júna 2008.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebol príslušný na preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu preto, lebo jeho preskúmanie na základe podaného odvolania patrilo prioritne do právomoci krajského súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 322/06).

2. Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie základných práv podľa čl. 29 ods. 1 a čl. 59 ods. 2 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 Co 518/07 z 25. júna 2008.

Porušenie označených základných práv videl sťažovateľ v tom, že krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým mu bolo uložené zaplatenie členského príspevku (vrátane úrokov z omeškania), pričom krajský súd v zásade vychádzal zo zistení a záverov súdu prvého stupňa.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v namietanom rozsudku stručne uviedol obsah napadnutého rozhodnutia okresného súdu, argumenty sťažovateľa, ako aj svoje skutkové a právne závery vedúce k opodstatnenosti uloženia povinnosti uhradiť členský príspevok člena S. Na základe týchto skutočností dospel k záveru uvedenému vo výroku tohto rozsudku.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť

sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 258/07).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že je oprávnený posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu procesnoprávných princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy) vrátane toho, ktoré by malo za následok porušenie ďalších, nielen procesnoprávných základných práv a slobôd účastníkov konania pred všeobecným súdom (napr. II. ÚS 162/02, III. ÚS 167/07).

Vzhľadom na to, že sťažovateľ v petite sťažnosti, ktorý je východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu, takýto návrh nenastolil, ústavný súd dospel k záveru, že namietaný rozsudok krajského súdu sp. zn. 2 Co 518/07 z 25. júna 2008 nemá žiadnu súvislosť s namietaným porušením základných práv podľa čl. 29 ods. 1 a čl. 59 ods. 2 ústavy. Porušenie uvedených práv rozsudkom krajského súdu sťažovateľ namietal (v rámci individuálnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy) bez toho, aby namietané porušenie označených práv spojil s procesným právom na súdnu ochranu a inú právnu ochranu (čl. 46 až čl. 50 ústavy), ktoré garantuje spravodlivý proces vyúsťujúci do prijatia zákonného a preskúmateľného rozhodnutia. V prípade, ak by sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený advokátom, takýto postup zvolil a svoju sťažnosť by koncipoval v naznačenom smere, ústavný súd by bol povinný preskúmať ústavnosť a súladnosť takéhoto rozhodnutia z hľadiska dodržania procesných záruk (obdobne napr. III. ÚS 167/07, III. ÚS 168/07).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Záverom ústavný súd poznamenáva, že návrh na konanie o súlade právnych predpisov (1. oddiel druhej hlavy tretej časti zákona o ústavnom súde) môžu podať len osoby uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až e) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2008